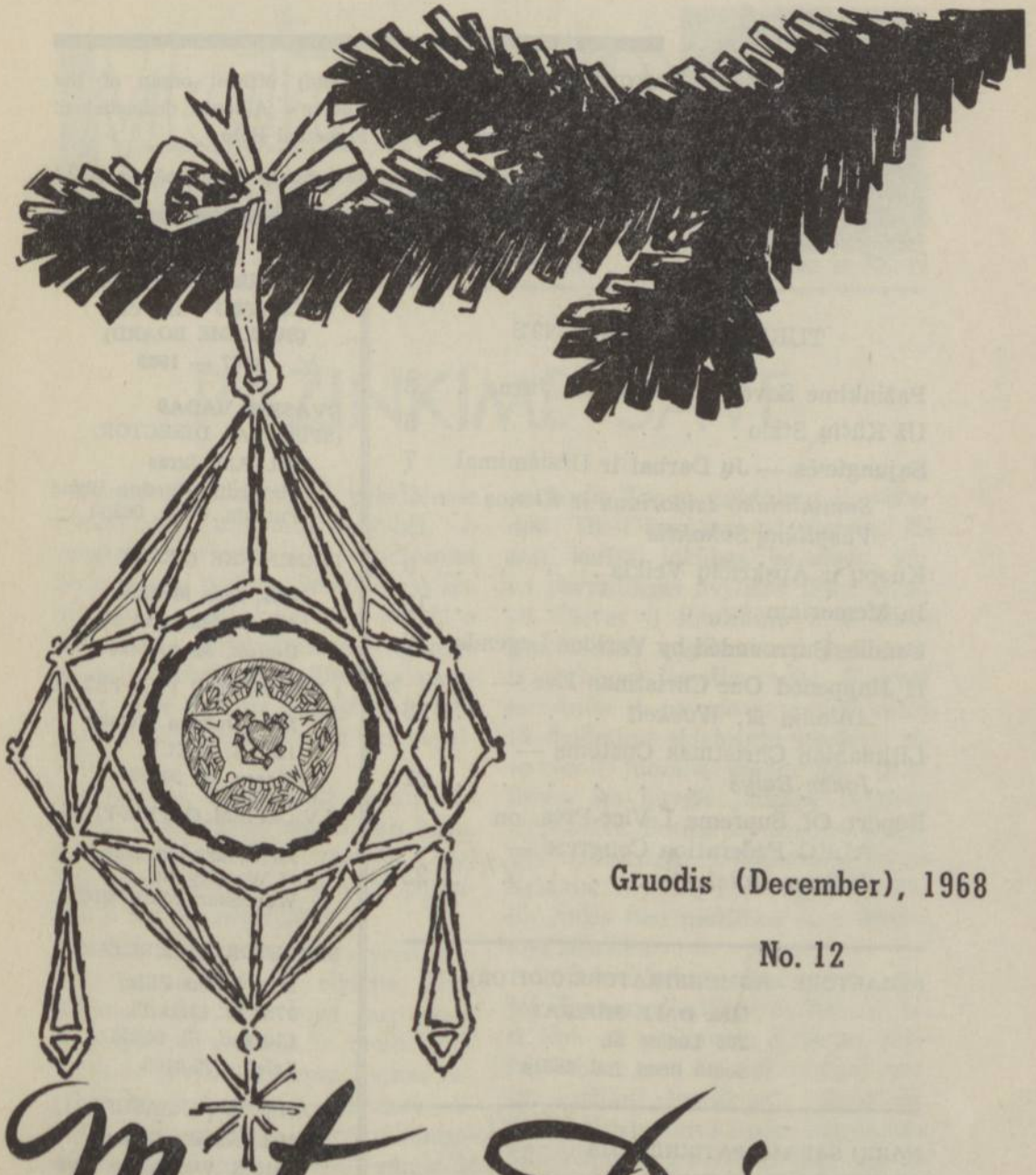

Gruodis (December), 1968

No. 12

Moterų Dirva

A.L.R.K. MOTERŲ SĄJUNGOS ŽURNALAS

MOTERŲ DIRVA (Women's Field) official organ of the American-Lithuanian R. C. Women's Alliance dedicated to Our Lady of Perpetual Help.

Editorial Office: 205 Luelde Street, South Bend, Indiana 46614

TURINYS — CONTENTS

Pažinkime Save — <i>Prel. P. M. Juras</i> . . .	3
Už Kūčių Stalo	5
Sąjungietės — Jų Darbai ir Užsiėmimai . . .	7
<i>Smuikininko Izidoriaus ir Elenos Vasyliūnų Sukaktis</i>	
Kuopų ir Apskričių Veikla	9
In Memoriam	13
Candles Surrounded by Various Legends . . .	17
It Happened One Christmas Eve — <i>Antonia M. Wackell</i>	18
Lithuanian Christmas Customs — <i>Jonas Balys</i>	21
Report Of Supreme I Vice-Pres. on ALRC Federation Congress — <i>Juliana Rotsko</i>	23

REDAKTORĖ - ADMINISTRATORĖ (EDITOR):

Mrs. DALE MURRAY
205 Luelde St.
South Bend, Ind. 46614

NARIŲ SĄRAŠO PATIKRINTOJA (SUBSCRIPTION CLERK)

Mrs. VICTORIA LEONE
7155 S. Hermitage Ave.,
Chicago, Ill. 60636

Second-Class postage paid at Chicago, Illinois.
Published monthly except July and August by the
American-Lithuanian R. C. Women's Alliance.
Subscription yearly U.S. — \$2.50
Foreign — \$3.00. Single copy — 25 cents.

MOTERŲ SAJUNGOS CENTRO VALDYBA (SUPREME BOARD)

1967 — 1969

DVASIOS VADAS (SPIRITUAL DIRECTOR)

Prel. P.M. Juras
Matulaitis Nursing Home
Putnam, Conn. 06260

PIRMININKĖ (PRES.)

Mrs. Julia Medinis
433 W. Margaret St.
Detroit, Mich. 48203

I VICEPIRM. (I VICE-PRES.)

Miss Juliana Rotsko
1222 S. 51 Ct.
Cicero, Ill. 60650

II VICEPIRM. (II VICE-PRES.)

Mrs. Mary Zemaitis
47 Waverly St.
Worcester, Mass. 01604

SEKRETORĖ (SECRETARY)

Mrs. Donna Zilis
3751 W. 112th Pl.
Chicago, Ill. 60655
Telef.: 779-0165

IZDININKĖ (TREASURER)

Mrs. Natalie Satunas
6519 S. Washtenaw Ave.
Chicago, Ill. 60629

IZDO GLOBEJOS (Trustees)

Miss Sophia Bartkus
2535 W. 46 St.
Chicago, Ill. 60632

Mrs. Mary Druktanis
1609 S. 50th Ave.
Cicero, Ill. 60650

Moterų Dirva

1968 M.

GRUODIS (DECEMBER)

VOLUME 52 No. 12

PAŽINKIME SAVE

Spaudoje, sueigose ir pokalbiuose nuolat yra vanojamos blogybės, o vengiamos priemonės įgyvendinimui gėrio artimo meilėje. Smerkiamas komunizmas, kritikuojami vadai, o Bažnyčios ekumeniniame sąjūdyje daugelio atžvilgiu pasilieka pasyviais. Apie skirtingą Bažnyčiai ir labdarai dešimtinę nenorima nei pagalvoti.

Negalima nepripažinti esamų blogybių. Šios ir kitos mums akis bado. Bet yra ir kita pusė medalio. Deja, šioji pusė nukreipta į dvasinį pasaulį ir ji mažiau pastebima.

Visais amžiais žmonės skyrėsi nuo kitų pasaulėžiūra ir elgsena. Nuo Adomo laikų eina kova tarp gėrio ir blogio, tarp tiesos ir melo. Puiybės ir pavydo vedamas Kainas papildė brolžudystę. Gi dievotasis Abelis, suprasdamas savo priklausomybę nuo Dievo, savo Sutvėrėjo ir Viešpaties, išviršiniaus ženklais reiškė jam garbinimą, dėkojimą ir maldavimą, atiduodamas sau naudingus dalykus sunaikinimui ant aukuro. Tokio Abelio bendravimo su Dievu suveltėjęs Kainas negalėjo pakęsti.

Jokūbas turėjo slapstyti nuo sa-

vo brolio Ezavo grąšinimų jį nužudyti. Tik Dievo malonė užgesino Ezavo kerštą. Jokūbas, be abejo, buvo pavyzdingas dvylikos sūnų tėvas, jei Dievas jį išaukštino ir iš dangaus siųstas angelas davė jam naują garbingą Izraelio vardą. O visgi jo sūnūs iš pavydo ir neapykantos už dvidešimt sidabrinių pardavė savo brolių Juozapą madianitų pirkliams. Šie nuvežė Juozapą Egiptan ir pardavė Putifarui, faraono sargybos viršininkui. Galiausiai, iš paties Kristaus išrinktųjų dvylikos apaštalų, Judas liko niekėsišku savo Mokytojo išdaviku.

Ir mūsų laikais vieni gyvena pagal Kristaus dieviškąjį mokslą, gi kiti eina su amžinuoju Kristaus priešu šetonu, nes šis apgaulingai moko suvilioti žemiškomis gėrybėmis. Todėl Kristus mus įspėja sakdamas: "Būdėkite ir melskitės, kad neįpultumėte į pagundą. Dvasia, tiesa, stropi, bet kūnas silpnas" (Mato 26, 41).

Šv. Petras rašo: "Būkite blaivūs ir būdėkite, nes jūsų priešininkas velnias aplink eina, kaip kriokias liūtas, ieškodamas, ką praryti; jam priešinkitės tvirtu tikėjimu"

Sutvėrėjo apdovanotas protu ir laisva valia žmogus privalo elgtis iš mintingai. Dievas davė savo įsakymų su dideliais pažadais ištikimiesiems, o su pagrasinimais bausmėmis neklaužadoms. Ką Mozė pasakoją izraelaičiams, tinka ir mūsų laikams. Pakartoto Įstatymo Knygoje parašyta:

“Apsvarstyk, kad šiandien stačiau prieš tavo akis gyvenimą ir gerumą, o iš kitos pusės mirtį ir piktumą, kad mylėtumei Viešpatį, tavo Dievą, vaikščiotumei jo keliais ir laikytumei jo paliepimus, įstatus ir nutarimus... O jei tavo širdis nukryps ir nenorės klausyti, bet apgautas paklydimo garbinsi svetimus dievus ir jiems tarnausi, skelbiu tau šiandien iš anksto, kad žūsi”... (Pak. 30,15-17).

Nuo kudių laikų žinome, kad Dievas yra mūsų Sutvėrėjas ir Viešpats ir kad reikia elgtis ne kaip mum patinka, bet visame pildyti dangiškojo Tėvo valią. Kristus įspėjo Apaštalus, jog “ateina net valanda, kad kiekvienas, kurs jus užmuš, tarsis tarnaujantis Dievui. Tai jie jums darys, nes nepažino Tėvo, nė manęs” (Jono 16,2-3). “Jei aš nebūčiau atėjęs ir nebūtčiau jiems kalbėjęs, jie neturėtų nuodėmės, o dabar jie neturi kuo pateisinti savo nuodėmės” (Jono 15,22). Kreipdamasis į tikinčiuosius šv. Povilas rašo: “Jei jus

SVEIKA ŽIEMUŽE...

Nuo sniego balta, balta,
Balti takeliai ir keliai.
Žiemužė atkeliavo,
Atkeliavo vėliai.

Pražydo medžių šakos,
Juos apdengė šerkšna.
Tokias baltas žiemužes
Tik tėviškėj menu.

Tik trūksta mums čia rogių,
Tik trūksta skambalų,
O viesulu nulėkti noriu
Per pušynus laukų.

Į miško tylą pasinerti,
Išbaidyt stirneles,
Nors medžiai šerkšną beria
Ir šalame rankas.

Šokti pūgoj su vėju,
Gaudyti sniegules.
Pasveikinti žiemužę,
Prisimint tėviškes lankas.

Mama Ada

prisikėlėte drauge su Kristumi, ieškokite kas yra augštai, kur Kristus sėdi Dievo dešinėje; pamėgkite tai, kas yra augštai, ne kas žemėje” (Kol. 3,1-2). Savo dvasinį stovį galime pažinti Dievo akivaizdoje pažvelgę į savo sielos veidrodį.

PREL. P. M. JURAS

Šventų Kalėdų ir Naujųjų Metų proga siunčiam širdingiausias sveikinimus ir linkime, kad žmonių širdyse vyrautų artimo meilė, o pasaulyje TAIKA IR RAMYBĖ.

Centro Valdyba ir Redaktorė

UŽ KŪČIŲ STALO

Amerikoj, taip vadinama, Padėkos Diena kaikuriais atžvilgiais kartu panaši į Lietuvių Kūčias. Kaip Padėkos Dienoj visi šeimos nariai stengiasi kartu valgyt Padėkos Dienos pietus, taip nuo senų senovės lietuviai stengiasi kartu valgyti Kūčias. Jei kartais, kurio dėl svarbios priežasties nėra, tai jis būtinai prisimenamas. Ne retai jam net atskirą vietą prie stalo paruošiama.

Lietuviui Kūčių stalas tai lyg šeimos altorius, kur net valgiai, kaip pašventinta plotkelė, žuvis, kisielius, sližikai, vaisiai, aguonų pienas ir pan., nėra skirti kokiam smaguravimui ar girtavimui bet tai valgiai iš senų senovės šventiškų puotų — agape.

Mūsų Kūčias galima prilyginti su Didž. Ketvirtadienio Paskutine Vakariene. Ten prieš valgant Mokytojas visus apiplovė, panašiai ir Lietuvoje apie Šakius, visi būdavo išmaudomi, arba patys išsiprausdavo. Ten Jis buvo su dvylika apaštalų, čia ant stalo stengiamasi patiekti apie dvylika skirtingų patiekalų.

Paskutinės Vakarienos metu Kristus, mylėjęs savus, norėjo tuos savo duonos ir vyno pavidalus palikti amžinai Meilės Sakramente. Ragingo mylėt viens kitą. Kūčiose, todėl, buvo negalima per visą dieną net užpykti. Reikėjo visiems iš širdies viską atleisti, nes "Koks būsi Kūčiose, toks būsi per visus metus". O, kas norėtų per visus metus būti pikčiurna ar paniurėliu? Iš meilės Kūčiose net elgetaujantis vargšas nebuvo atsakytas, o sodinamas kartu prie Kūčių stalo, net samdiniai negalėdavo išeiti iki po Kalėdų.

Sužibėjus pirmoms žvaigždutėms, Kūčios dažniausiai tėvo, pradedamos malda. Laužoma ir dalinamasi plotkelė. Viens kitam linkima gražiausių, kilniausių dalykų. Juokams, tauškalams — ne vieta. Visos kalbos rimtos dažniausia apie praėjusius metus, praėjusius laikus; apie tuos, kurių šįmet jau prie stalo nėra, apie tai ko sulauksime ateinančiais metais. Jautresnėms širdims, prisiminus mirusiuosius arba nedalia kažkur kitur esančių artimųjų, net akyse prisipila gaili ašarėlė. Visus namus, o juo labiau patį Kūčių stalą gaubia rimtis, kažkokia nežemiška, pakili nuotaika.

Įdomu, kad lietuviai Kūčių stalą sujungia ne tik su Paskutinės Vakarienos stalu, bet ir su Betliejaus prakarėle. Po balta staltiese padedama kvepiančio šieno. Kai kur net ant stalo parengiama maža šieno kupeletė ant kurios padedama pašventintos plotkelės, it Jėzulis edžiose ant šieno. Jei kur yra senelių, tai jie tą šienelį kuo rūpestingiausiai paruošia iš gražiausiai žydinčių, bitutėms patraukliu nektaru ir medum kvepiančių pievų. Lygiai, kaip ir plotkelės, iš labiausiai atrinktų kviečių.

Mūsų Kūčios, tai puikus dvasinis lobis išlikęs nuo pirmųjų krikščionių laikų, kai jie prieš didesnes šventes susirinkdavo budėjimui. Pareidami parsinešdavo palaimintos duonos ir broliškai viskuom dalindamiesi sėsdavo kartu prie stalo pasistiprinti. (Va, ir mūsų atminime dar turėtas Velyknaktis — ar nėra irgi panašus?).

Kyla klausimas kaip Lietuvoje to-

ji Kalėdų vigilija — Kūčios — išsilaikė iki mūsų laikų, tuo tarpu kai kitose krikščioniškose šalyse, jau tuo laiku kai į Lietuvą pradėjoprašvisti krikščionybė, Kūčios jei jau nebuvo išnykusios, pradėjo dingti!

Kaikurie mokslininkai mano, kad lietuvių Kūčioms išsilaikyti daug padėjo pagoniškosios Lietuvos mirusiųjų prisiminimas. Juk ir dabar dar daug kur Kūčių valgiai paliekami ant stalo — “Tegul ir sugrįžusios dūšėlės pasivaišina”. Kiti aiškina, kad labai pagelbėjo pagoniškosios Lietuvos Derliaus šventė, iš čia toji gausybė Kūčių stalo valgių! Kiti dar kitaip aiškina. Gal šie, o gal ir kiti papročiai davė krikščionišką prasmę ir buvo priežastys, kad Lietuvoj Kūčios ne tik išsilaikė, bet dar kiekvienos kartos buvo pagražintos, apgaubtos įvairiomis paslaptimis, burtais, prietarais, pasiekė mūsų laikus.

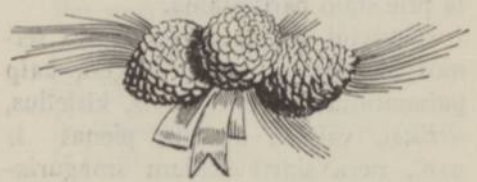
Ir dabar, turėjusiems tikras Kūčias, reiškia kažką brangaus, dvasiniai malonaus. Kas Kūčių prasmės nesupranta, ar dalyvauja ten kur Kūčios tik pamėgdžiodamos tam Kūčios pasirodo archaiškos, net juokingos. Tikrai, bet kuriam Amerikiečiui gali atrodyti keista, kad Kūčiose nėra Kalėdų Eglutės. Juk čia, dar prieš Adventą, net nuo Padėkos Dienos jau visur tik skamba, žvanga, spindil! Bet, jei įsigilintų į Advento prasmę, į Bažnyčios mokymą, į Advento apeigas — liturgiją rastų bažnyčias be papuošalų, be blizgučių, be “Angelų Glorijos”, vieton rastų atgailą, rimtį, pasiruošimą. Tada, visai nebūtų keista, kodėl Kūčiose nėra Kalėdų Eglutės, arba jei ji jau kur nors ir yra, kodėl nespindi.

Juk žėrinti Kalėdų Eglutę reiškia Kūdikėlį, o Jis dar negimęs. Kūčios dar tik pats kulminacinis punktas to ilgo Jo laukimo, Jam sutikti ruo-

Janina Narūnė

ŠVENTA NAKTIS

Pažvelk į dangų,
Mėlynės tamsumoje
Kaip sublizga, sužvilga
Žvaigždžių takai!
Tartum žvangučiai žvanga,
Ar žaidžia ten šventi vaikai...
Tyli, šventa naktis...
Ramybė neša ji visiems, —
Gaubia gili rimtis...

šimasis. Ruošimasis be dainų, muzikos, šokių, linksmybių; be spindinčių, akinančių šviesų.

Kūčiose visako centras yra prasmingas Kūčių stalas, už kurio sėdėdami, viens kitam iš širdies viską atleisdami, viens kitam belinkėdami gražiausių dalykų išsipildymo, apie viens kitą begalvodami žmonės vieni su kitais labai suartėja. Į visų, net toliausiai esančių brolių širdis tiesias nematomi tiltai. Visur, visame pasaulyje esantieji lietuviai vėl tarsi grįžta Lietuvos pastogėn. Viskas atrodo taip arti — rodos galima matyt, pasiekt. O, tada ir Kūdikėlis Jėzus jau arti. Padangėmis jau skrajoja angelas skelbdamas “Garbė Dievui aukštybėse”, o žemėje, kad gimė Jėzus. Su Bernelių Mišiomis prasideda didžioji linksmybė. Tada ir eglutės suspindi visame savo grožyje, skamba ne tik sidabriniai, bet ir širdžių varpail! Iš visų širdžių džiaugsmas liejas...

K.M.N.

Sąjungietės – jų darbai ir užsiėmimai

*Smuikininko Izidoriaus ir Elenos
Vasyliūnų sukaktis*

Spalio 20 d. Moterų Sąjungos 4 k-poj. Cambridge, Mass., buvo nepaprasta diena, bet iškili šventė, kurioj veikli ir nenuilstama tos kuopos pirminė. Nelė Ambrazaitienė suruošė pagerbimą mielai sąjungietei Elenai ir Izidoriui Vasyliūnams, jų vedybinio gyvenimo 30 metų sukakties proga.

Nors trumpais bruožais parašysiu apie šį garbingą minėjimą, kuris praėjo labai šventiškai, reikšmingai ir nuotaikingai.

Spalio 20 d. anoj jaukioj sekmadienio popietėj, lietuviška Buroko klubo svetainė prisirinko pilna svečių ir narių sąjungiečių. Pagaliau, atgužėjo ir patys sukaktuvininkai su savo malonia ir gražia šeimynėle: dukrelė Rasutė pianistė su savo vyru, sūnus muzikas Vytenis ir močiutė gerb. Elenos Vasyliūnienės mamytė. 4 kuopos pirm. Neliutė Ambrazaitienė pasitiko „jaunikius“ su gražia raudonų rožių puokšte ir linksmi muzikos garsai palydėjo sukaktuvininkus prie garbės stalo. Gerb. kun. V. Valkavičius pasveikinęs jubilatus padainavo patriotinės Tėvynės dainas iš savo jautrios ir meniškos sielos. M. Petrauskienė palinksmo dainomis: *Mano sieloj šiandien šventė, „Mano gimtinė, Vilnelė ir Graži tėvyne mano*. Dainoms akomponavo jubilatų sūnus muz. Vytenis. Solistas Jurg. Lisauskas, buvęs Vasyliūnų choristas, padainavo, pajvairino minėjimą dainuodamas angliškai, nes buvo ir amerikonių svečių.

Po gerai paruoštų vaišių buvo sveikinimai. Kalbėjo pirm. Nelė Ambrazaitienė, J. Kapočius Lietuvių Encik-

lopedijos leidėjas, tautinių šokių vedėja O. Ivaškienė, J. Sonda „Keleivio“ redaktorius, muz. kompozitorius J. Gaidelis ir daug kitų.

Už šią viešnagę esu labai dėkinga Neliutei, kad mane pakvietė dalyvauti šiame pagerbime, nes su gerb. Iz. ir E. Vasyliūnais gyvenau kartu ir vargau bendrą išeivijos gyvenimą vienoj stovykloj Dillingene — Vokietijoje.

Todėl man buvo ypač malonu ten pabūti ir kartu pagerbti mielus jubilatus, su sesutėmis sąjungietėmis ir garbingais svečiais.

Po gražių sveikinimų ir linkėjimų gerb. E. Vasyliūnienė nuoširdžiai ir jautriai padėkojo Neliutei Ambrazaitienei už jos lietuvišką, seserišką širdį — surengtą minėjimą ir visus svečius išvardindama jiems atsilygino savo giliu ir širdingu ačiū.

Vakarop, visi sugiedojo antrą kartą ilgiausių metų išsiskirstė lietuviškoje ir šventiškoje nuotaikoje namo.

Priedas paimtas iš tilpusio pranešimo „Darbininke“: „Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas yra vienas iš tų gyvųjų muzikų, kuris be jokio nuovargio ir tremty — išeivijoj puoselėja lietuvių kompozitorius, savo lėšomis leidžia jų kūrinius ir pats juos išpildo ne tik lietuviams, bet ir amerikiečiam. Elena Vasyliūnienė bendradarbiauja laikraščiuose ir dalyvauja lietuviškame visuomeniniame gyvenime.“

Dar sykį linkiu gerb. Jubilatus, jų mielai šeimynėlei, buvusiam Centro Dvasios vadui gerb. Kun. V. Valkavičiui, sol. J. Lisauskui, pirm. Neliutei ir jos 4 kuopai ilgiausių, šventų ir darbingų metų.

Mar. Petrauskienė

*A.L.R.K. Moterų Sąjungos Centro
Valdybos Posėdis*

A.L.R.K. Moterų Sąjungos specialus Centro Valdybos posėdis įvyko 1968 m. rugpj. mėn. 10 d., Centro raštinėje 3751 W. 112th Pl., Cicago, Ill.

Dalyvės: I vicepirm. Juliana Rotsko, sekr. Donna Zilis, išd. Natalie Šatunas, išdo globėjos Sophia Bartkus ir Mary Druktanis.

I vicepirm. J. Rotsko atidarė susirinkimą su malda 2:30 val. po pietų.

II Vicepirmininkės reikalas

Centro rašt. D. Zilis pranešė, kad išpildant 1968 m. kovo mėn. 30 d. C.V. posėdžio nutarimą parašė laiškus Valstijų Direktorėms liečiant paskyrimą naujos II vicepirmininkės nes Seimo išrinkta II vicepirm. S. Hotra prisiuntė resignaciją. Atsakymo laišškai skaityti ir priimti. Vienbalsiai nutarta paskirti Marijona Žemaitienę — (5 kp.) Worcester, Mass. naująja II vicepirmininke. M. Žemaitienė apsiėmė.

Moterų Dieva

A) *Algos* — Laiškai skaityti ir priimti nuo pirm. J. Medinienės ir redaktorės Dale Murray. Redaktorė pranešė, kad nors nespausdinsime "Moterų Dievą" per du mėnesius (liepos ir rugpjūčio) yra užtektinai darbo sutvarkyti "files" ir t.t. Redaktorė toliau aiškino, kad algą turėtumėm užmokėti nors už vieną mėnesį, nes spaustuvė labai pavėlavo sugrąžinti "proofs" birželio mėn. C. Rašt. D. Zilis pranešė, kad Sąrašo Patikrintoją Vikt. Leone žodžiu pranešė Centrai, kad alga turėtumėm mokėti už tuos mėnesius nes narės vistiek prisiunčia laiškus, t.t. Klausimas kyla ar spaustuvė priims antrašų permainas ir t.t. per tuos du mėnesius. C. Rašt. D. Zilis aiškino, kad spaustuvė visai

nedirbs "Moterų Dirvos" darbų tuo laiku, bet toliau aiškino, kad šiais metais sunkiau darbotvarkę nustatyti nes permainos tiktai dabar įvyko. Kitą metų redaktorės ir sąrašo patikrintojos darbą bus geriau sutvarkyti nes narės suvirš metus žinos, kad "Moterų Dieva" nespausdinsime liepos ir rugpjūčio mėn. Plačiai kalbėta apie algas. Nutarimas: Algų reikalas sulaukė skirtingų minčių ir vienbalsiai nutarta priimti pirm. J. Medinienės rekomendaciją palikti galutinį nuosprendį seimui, nes Seimas nustato algas.

B. *Spaudos Kaina* — Vienbalsiai nutarta toliau sužinot apie spaustuvės kainą.

C. *Advertising* — 1967 m. seime kilo klausimas liečiant "Advertising" (skelbimus) "Moterų Dirvoje". C. Rašt. D. Zilis pranešė, kad, susirašinėjo su U.S. Pašto departamentu ir jie pranešė, kad "Moterų Dieva" jau per daugelių metų turi "General Advertising Classification" ir galime priimti 10 proc. skelbimų.

Nutarimas: C.V. vienbalsiai nutarė priduoti informaciją ateinančiam Seimui su rekomendacija: jei delegatės nutartų priimti skelbimus "Moterų Dievoje" tai turėtų išrinkti atskirą komisiją pasirūpinti šiuo reikalu ("National products" ir t.t.).

*Apdraudos Dept. Egzaminuotojų
Raportas*

Skaitytas ir priimtas 1968 m. egzaminuotojų raportas dėl trijų metų nuo 1964 m. gruodžio mėn. 31 d. iki 1967 m. gruodžio mėn. 31 d. C.V. narės pasirašė ant "affidavit", kuris bus nusiųstas Illinois Apdraudos Dept Posėdis baigtas 5:30 v.v.

Juliana Rotsko,
I Vicepirmininkė
Donna Zilis,
Sekretorė

KUOPŲ IR APSKRIČIŲ VEIKLA

SERGANČIOS NARĖS (on the sick list)

Kp.

9 Michaelina Jones

42 Pauline Vasota

61 Mar. Steponavičiūtė

71 Marijona Grigaliūnienė

CONNECTICUT

Apskrities Suvažiavimas

Spalių 13 d. New Britain'o lietuvių parapijos mokyklos salėje įvyko ALRK Moterų Sąjungos Connecticut apskrities metinis suvažiavimas. Į suvažiavimą atstovės atsiuntė keturios kuopos — Hartfordo, New Haveno, New Britain'o ir Waterburio, viso 20 atstovių. Dvi gana veiklios Manchesterio kuopos, dėl svarbių priežasčių, atstovių atsiųsti negalėjo.

Suvažiavimą pradėjome malda, kurią sukalbėjo vietos vikaras kun. J. Dilonas. Vėliau, patikrinus įgaliavimus — mandatus, buvo pristatytos kuopų atstovės jas papuošiant tautinių spalvų ženkliais, kuriuos pagamino O. Valinčienė.

Apskrities valdybos pirmininkė J. Valentine, sekretorė M. Jokubaitė ir išdininkė Ch. Servienė trumpai pasveikino suvažiavimą, pasidžiaugdamos gausiu dalyvių skaičiumi...

Apie Moterų Sąjungos veiklą atskirose kuopose pranešė kiekvienos kuopos atstovė. Iš pranešimų susidarė vaizdas, kad visos kuopos gražiai darbuojasi kiekviena savo parapijos ribo-

se. Lankomos sergančios ir į kitokias nelaimės patekusios sąjungietės, dalyvaujama Vasario 16-tos ir kituose minėjimuose ir parengimuose. Bendradarbiaujama ir su lietuvišku jaunimu, jų organizacijas netik materialiai paremiant, bet prisidedant ir darbu ar gražiais patarimais. Atgaivinami ir palaikomi gražūs lietuviški papročiai, kaip bendrų Kūčių vakarienės rengimas kuopos narėms ir jų šeimoms, Motinos Dienos minėjimas ir kt. Viena žodžiu, dirbama kiek laikas ir vietos sąlygos leidžia. Stengiamasi pritraukti kiek galint daugiau naujų narių, ypatingai į apdraudos skyrių. Gražiausiai šioje srityje pasidarbavo Waterburio kuopa prirašydama daugiausiai naujų narių ir laimėjo apskrities skirtą premiją 5 dol.

Sustiprinimui apskrities valdybos išdo, kuopos pernai buvo išipareigojusios įnešti į apskr. valdybos išdą po 20 dol. Pirmoji šią paeigą atliko New Haveno kuopa, o kitos pasižadėjo artimiausiu laiku atsiskaityti. Waterburio kuopos pirm. Poderienė pasižadėjo ateinančią vasarą savo sodyboje surengti apskrities naudai gegužinę. Kitos kuopos ją parems gausiai atsilankydamos.

Suvažiavime iškilo ir gana gražių ir vertingų sumanymų. Hartfordo kuopos atstovė siūlė surengti kuopose kokias nors pramogas ir pelną paskirti kenčiančiai Lietuvos bažnyčiai. Šis pasiūlymas visų atstovių buvo priimtas dėmesin ir nusistatyta viską smulkiau aptarti kuopų susirinkimuose. Taip pat buvo siūlymas Apskričiai įstoti pilnateisiumi nariu į Lietuvos Fondą įmokant 100 dol., bet dėl

laikinių finansinių sunkumų, tuo tarpu susilaikyta paliekant sekančiam suvažiavimui.

Išėjusiam į pensiją dvasios vadui kun. B. Gauronskui suvažiavimas pasiuntė sveikinimus ir geriausius linkėjimus.

Dalyvavusios praeitame Moterų Sąjungos Seime papasakojo savo įspūdžius apie darbingus ir įdomius posėdžius. Visų dalyvavusių manymu, Seimas praėjęs labai gražiai, tik galėję būti mažiau ginčų nereikšmingais klausimais.

Priartėjus prie naujos valdybos rinkimų, visoms atstovėms vieningai prašant, senoji valdyba pasiliko dar vieniems metams, tik darinkta nauja vice-pirmininkė. Tuo būdu valdybą atstovėms metams sudaro: pirmininkė Julija Valentine, vice-pirmininkė Albina Lipčienė, sekretorė Marytė Jokubaitė ir išdininkė Ch. Servienė. Apie Moterų S-gos veiklą parašyti Moterų Dirvoje sutiko Em. Šaulienė, o kituose lietuviškuose laikraščiuose — Alb. Lipčienė.

Suvažiavimą baigėme malda, po kurios New Britain'o kuopos pirmininkė ir suvažiavimo globėja p. Tamošaitienė pakvietė visas atstoves ir svečius vakarienei. Užkandžiaujant, dauguma atstovių ir svečių, vėl turėjo progos išsikalbėti kas anksčiau buvo primiršta ar nedasakyta.

Kaip visada, apskrities sekretorė M. Jokubaitė visus žavėjo savo gražiomis mintimis ir puikia iškalba perbėgdama lietuvės moters ir motinos vaidmenį nuo Vargo Mokyklos ir knygnešių laikų iki pat šių dienų tremtyje.

Po vakarienos, ponios M. Petrauskienė, akomponuojant p. Demikienei, gražiai padainavo keletą lietuviškų dainų.

Esame labai dėkingos New Britain

kuopai, ypatingai pirmininkei p. Tamošaitienei už pastogę ir puikias vaišes.

Em. Š.

ILLINOIS

Chicago

The October meeting of Chapter 75 was a very busy and pleasant one. Everyone enjoyed hearing about the recent vacation of Spiritual Advisor, Rev. John Velutis, and his experiences while traveling through Florida, Arkansas and Mississippi.

Hostess was Mary Ann Mineiko. Co-hostess Elsie Birgelis was away on vacation. Mary treated the members to a lot of goodies, including a delicious Lithuanian torte.

Invitations were received from the following:

A.L.R.K. Federation to attend Congress and banquet on October 26 and 27; Chapter 2's Games party in Cicero; Chapter 46's fifteenth anniversary party on October 29th. The Chicago District previously extended an invitation to attend the Communion Sunday and Conference on October 13th. Donna Zilis again reminded the members of the special plans that were made for this special day which will be not only the Annual Communion Sunday of Moterų Sąjunga, but will also be a special day with breakfast and a women's conference, commemorating Lithuania's 50 year Independence and observing a special day of prayer for the Church of Silence. The invitations were happily received and good attendance was promised for all occasions.

Louise Downes, Hostess Committee, reported on the progress of the

chapter's 10th Anniversary party. Later it was reported that a dinner and program will be held at Gold Coast Banquet Hall on December 8th at 4:30 p.m.

SORRY TO HEAR DEPT.

Emily Gudgailis suffered severe cuts and bruises requiring 36 stitches due to an auto accident which sent her flying through the car windshield. She is recuperating at Holy Cross Hospital. Our prayers are with you Emily and we hope to see you up and about for the holidays.

HAPPY TO HEAR DEPT.

Joe and Ruth Rachunas of Gold Coast Banquet Hall are proudly beaming over their first born — a beautiful baby girl. The stork will again visit Gene and Sandy Czajka in February. Little Debbie is anxiously awaiting her little "Valentine".

Ursula Rastenis, who suffered 3rd. degree burns on her left hand, happily announces her hand is almost back to normal after four long months.

BEST WISHES DEPT.

Happy Birthday to October born Ursula Rastenis and Ann Dobill. Happy Anniversary to Ed and Elsie Birgelis and to Tony and Lorry Vitkauskas. Lorrie is Chapter 75's record ing secretary. The officers of Chapter 75 extended their sincerest and warmest wished to all "sajungietės" for the happiest and holiest Christmas and a most prosperous New Year. DZ

CICERO

The members of Chapter 48 have been busy, indeed, of late and always on the go. Our last meeting was held in the home of Mrs. Mary Genis

where plans were made for a Christmas party. Rather than exchange gifts, the members decided to contribute their grab bag money to some worthy cause.

Mary Genis, Beatrice Zakaras, Agnes Prackaila and Juliana Rotsko attended Chapter 20's dinner. An enjoyable time was had by all.

Grace Medziac, Beatrice Zakaras, Mary Genis and Anne Norrich attended Chapter 46's annual birthday party and their games party night. Both events were most enjoyable.

Though a bit late, we would like to extend our best wishes to Terese (Vaičiunas) Rizzo on the arrival of the new addition to the family — a son. Congratulations to the parents and much joy.

We were saddened with the loss of our member, Petronella Kleinienė. Our deepest sympathy to the members of her family.

Juliana Rotsko

MASSACHUSETTS

Brockton

Užuojauda

Rugpiūčio mėn. 16 d. buvo palaidotas staiga miręs Antanas Peldžius buvęs ilgametis "Darbininko" administratorius. Mišios už jo sielą buvo aukotos lietuviškai. Palaidotas Kalvarijos kapuose.

Giliai užjaučiame mūsų brangiąją sąjungietę Petronėlę Puzilavičiūtę — Peldžienę taip staiga netekusią savo brangaus Antano su kuriuo 1929 metų spalio 9 dieną Montrealyje buvo surišti moterystės ryšiais. Taip pat užjaučiam ir Jūsų dukteris Marytę ir

Loretą ir sūnų Richardą su šeimomis.

Brangi Petronėlė, mes gerai suprantame, kaip Tau neįauku gyventi be mylimo vyro savo puikioj rezidencijoj, bet Dievas teramina Tave ir tedžiugina Tave tie septyni anūkai, kurie čia pat prie Tavęs gyvena ir tešluosto Tau pasiilgimo ašaras Tavo gerosios dukrelės ir toks mielas sūnus. Dieve, duok ištvėrimingai nešti Tau našlystės dienas!..

Visa 15 kuopos Valdyba giliai užjaucia Tave ir visos narės liūdime su Tavimi ir meldžiamės už a.a. Antano vėlę.

Sergančios narės

15 kuopa

- 1) Eugenija Navazelskienė
 - 2) Stefanija Urbonienė
 - 3) Matilda Veličkienė
 - 4) Petronėlė Žilienė
 - 5) Kazimiera Kuzborskienė
 - 6) Paulyna Nefienė
 - 7) Ieva Jackevičienė
 - 8) Marija Kilkienė
 - 9) Marijona Bortkevičienė
- Linkime pasveikti.

Mūsų kuopą vėl apleido Loreta Tamošaitienė - grįžo Kalifornijon. Mes prašome ją įsijungti į Los Angeles sąjungiečių kuopą.

Sveikiname

Ingridą Pustelnikienę sulaukusią trečiojo savo vaikelio, o Stefanią Urbonienę sulaukusią šeštojo anūko.

Sveikinam Juliją Šaulienę persikėlusią gyventi į savo naują rezidenciją Baltic Ave., Brockton, Mass.

Sveikinam Mortą Lankutienę, kuri visada atvira širdim aukoja savo rankdarbius loterijoms, o šį kartą net 60

rankdarbių įvairių paaukojo Šv. Kazimiero prapijos bazarui.

Sveikiname Oną Eikinię, Mariją Jurkštienę ir Stasę Gofensienę, kurios taip sėkmingai šeiminkavo BALFO vakarienei Brocktone. O Rozalija Suslanienė vis nenustoja gerus darbus darysi. Nepertraukia siuntinių siuntimą į pavergtą Lietuvą. Garbė gerai širdi lietuvei. Sąjungietės—Barbora Bolmantienė, Margarita Mazgelienė, Pranė Grybauskienė, Birutė Tamulienė, Stasė Gofensienė ir Julija Šaulienė įsijungusios į Šv. Kazimiero parapijos chorą atlieka gražų lietuvišką ir religinį darbą. Sveikiname jas ir didžiuojamės jomis.

K. Kėblinskienė

Worcester

Spalio mėnesio pirmas sekmadienis yra Amerikos Moterų Sąjungos Mados diena. Kadangi šią dieną mūsų parapijoje prasidėjo 40 val. atlydai, todėl šią dieną mes šventėme spalio mėn. 13 d.

10 val. ryto organizuotai su vėliava dalyvavome pačių užprašytose šv. Mišiose, kurios buvo aukojamos už Tylinčią Bažnyčią. Šv. Mišias atnašavo Tėv. Bakanas. Mišių metu didingai aidėjo "Ave Maria" giesmės garsai kurią giedojo operos solistas R. Jakutis.

Jis yra ilgametės mūsų kuopos narės p. Jakutienės sūnus. Visos narės ėjome prie šv. Komunijos ir karštai meldėmės už Tylinčią Bažnyčią.

Po šv. rožančiaus pamaldų 3:30 v. turėjome susirinkimą, kuris buvo trumpas, nes didelė dalis narių skubėjome į Aušros Vartų Parapiją, kurioje įvyko prelato Vasio jo 80 m. amžiaus pagerbimo banketas.

Džiugi žinia visoms narėms, kad p. Garsienės sūnus leit. Algis iš Viet-

namo kuriame jis praleido keleta mėnesių perkeltas į Japoniją — Okinavos salą.

Kuopos narė p. Spirauskienė pergyveno sunkią operaciją ir grįžus iš ligoninės laimingai baigia sveikti namuose.

Panelė Carroll dar randasi ligos pagale.

Kasininkė O. Buckley skaudžiai apsišutino karštu vandeniu nespėdama kraną užsukti. Ligoninėj buvo suteikta greitoji pagalba.

Lapkričio mėn. 2 d. palaidojome a.a. M. Burokiene, vieną iš pirmųjų kuopos narių. Velionė priklausė ne tik Moterų Sąjungai, bet ir kitoms katalikiškoms organizacijoms, kurių veiklą rėmė darbu ir aukomis. Lankėme jos palaikus pašarvotus laidotuvių direk. Dirsą namuose ir meldėmės prie jos karsto paskendusio gėlėse.

Gausis būrys tikinčiųjų ir organizacijų atstovų dalyvavo iškilmingose šv. Mišiose, kurias atnašavo kuopos Dvasios Vadas Gerb. Kleb. Kun. Jutt asistuojant kunigams Steponaičiui ir Borak. Kuopos pirm. p. Watkins su narėmis atlydėjo iš laidotuvių direk. Dirsą namų į bažnyčią, o po pamaldų palydėjo į kapus. Amžiną atsilį duok jos sielai Viešpatie.

Lapkričio mėn. 4 d. įvyko susirinkimas kurį atidarė pirm. p. Watkins ir pakvietė Dvasios Vadą sukalbėti maldą.

Buvo aptarta praėjusieji parengimai. "Šokių Vakarai" Maironio Parke, kuriame atsilankė nelabai daug žmonių, ypač pasigendame naujų ateivių, kalbėjo p. Žemaitis. Bet čia jos turi pasiteisinimo priežastį, nes buvo paskelbta, kad į šį vakarą eisime tik su balinėmis ilgomis sukniomis.

Mes manom, kad sekantį kartą bus rengiamas šokių vakaras į kurį galė-

si meiti su "mini-skirts" tada mes visos būsime pirmutinės.

Artimoj ateity numatyta turėti pyragų išpardavimą pelną skiriant pusiau su parapija, o gruodžio mėn. 8 d. sekmadienį po pietų Kalėdinį baliauką.

Daug gražių atsiliepimų iš narių girdžiu ir pasitenkinimą, kad pagaliau Valdyba susiprato ir susirinkimus iš to vėlaus vakaro perkėlė į ankstybesnį laiką 7 val. Kaip gera grįžti į namus iš susirinkimo ne vidurnaktį, kaip visi girtuokliai pareina, bet tinkamu laiku, o tada ir lengviau rytojaus dieną eiti kiekvienai prie savo pareigų.

Dėkoju daugelio narių vardu visai valdybai, ypač pirm. p. Watkins, o mes būkim tokios geros visos, punktualiai rinkimės į susirinkimus, ir rinkimės visos kurios tik galime, tada daugiau darbų pajėgsime atlikti, aktyvesnią veiklą išvystyti, nes tik vienybėje — galybė.

J.M.

IN MEMORIAM

Prašome pasimelsti už šias nares, kurias Dievas pasišaukė pas Save:

Kp. 8, Baltimore, Md.

a.a. Petronė Adomaitienė

Kp. 26, Cleveland, Ohio

a.a. Margaret Tarutis

Kp. 30, Maspeth, L.I. N.Y.

a.a. Antanina Kivita

Kp. 33, New Haven, Conn.

a.a. Uršule Dzikiene

Kp. 67, Chicago, Ill.

a.a. Elena Banevičius

NEW JERSEY

LINDEN

A.L.R.K. Moterų Sąjungos 53 kuopa lapkričio 10 d. įspūdingai paminėjo 50 metų gyvavimo ir veiklos sukaktį. Minėjimas pradėtas 3 val. p. p. Šv. Teresės bažnyčioje iškilmingomis Šv. Mišiomis, kurias celebravo kun. P. Totoraitis, kun. J. Pragulbinskas ir kun. J. Bartkus. Šventei pritaikintą pamokslą pasakė kun. P. Totoraitis, vargonais grojo K. Bagdonavičius ir akompanavo solistui Laurinaičiui.

Gražiai papuoštoje auksinėmis spalvomis Lietuvių salėje 5 val. p.p. prasidėjo iškilmingas banketas. Kuopos pirm. A. Liudvinaitienė padarė trumpą apžvalgą iš 50 metų kuopos gyvavimo, po kurio perstatė kun. J. Pragulbicką sukalbėti invokaciją.

Meninę dalį išpildė solistė Irena Stankūnaitė, kuri padainavo keletas lietuvių liaudies dainų, jai akomponavo jos tėvelis J. Stankūnas. Gražias dainas išpildė Moterų sekstetas vadovaujant Solomėjai Čerieni — Mulks, ir pianistė Charlotte Urbanavich. Kalbėjo Conn. valstijos direktorė Marijona Jokubaitė iš New Haveno, Lindeno Bendruomenės pir. V. Tursa, Dr. J. Stukas, Kun. P. Totoraitis, Kun. Bartkus ir kiti kiek trumpiau. Laiškais sveikino 24 ir 29 kuopa iš Brooklyno, N.Y., 63 kuopa iš Kearney, N.J., 66 kuopa iš Elizabeth, N.J., 68 kp. Newark, N.J. Taipgi prisiuntė sveikinimą Moterų Dievos Redaktorė Dalė Murray, ir buvusi kuopos korespondentė S. Šlepetienė.

Širdingai dėkojame visiems prisidėjusiems prie šio jubilėjinio parengi-

mo. Kaip tai kunigams, solistams, muzikams, kalbėtojams, ir visiems atvykusiems iš tolimesnių vietų.

Taip pat dėkoju rengimo komitejai S. Čerieni — Mulks, L. Gutauskieni, M. Pribush, P. Karužas, ir visai kuopos valdybai, kurios daug darbavosi, kad šis jubilėjinis parengimas būtų sėkmingas.

Kuopos Pirm. A. Liudvinaitienė

Newark

Mot. Są-gos 68tos kp. susirinkimas įvyko lapkr. 6 d. Pirm. Ona Pocius perskaitė pakvietimą, kurį prisiuntė pirm. Agota Liudvinaitienė, prašant sąjungietes atvykti į Lindeno 53-čios kuopos auksinį jubiliejų.

Nutarta surengti kortavimo vakarą gruodžio 1 d., Šv. Jurgio salėje. Rengimo komisija išrinkta — pirm. Ona Pocius, I. Dilis, Regina Schmidt, Sophia Drazdauskas ir E. Elseika.

Dvasios vadas kun. Petras Totoraitis sunkiai susirgo ir teko pabūti ligoninėje dvi savaites, o dabar dar esant silpnam baigia sveikti namuose. Klebonas Kun. Jonas Sharnus, sąjungietės ir visi parapiečiai meldžia Dievo sugrąžinti sveikatą mielam dvasios vadui.

Per kurį laiką turėjome sergančių narių arba susirūpinusių savo sergančiais šeimos nariais, kaip tai P. Jasukaitienė, kuri pergyveno operaciją, M. Stankienė, pirm. brolis Kazimieras Strolia, Reginos Schmidt sūnus Edvardas ir I. Dilis vyras Vladas. Visiems ligoniams reiškiamo užuojautą ir linkime, kad greitai laiku visi pasveiktų.

Spalio 5 d. netekome mielos narės Anelės Laukžemienės, viena iš pirmųjų kuopos narių. Nors jau senatvėje visvien širdingai darbavosi organizacijoje ir parapijoje. Buvo veikli narė Sald. Širdies Jėzaus draugijos, Šv.

Rožančiaus ir kitų. Liūdi duktė M. Laukžemiūtė ir kitos giminės ir draugai. Reiškiamo giliausią užuojautą.

Adella Monchis lapkr. 11 d. palaidojo savo draugę Barborą Dombraus, kuri neturėdama artimųjų gyveno kartu. Ji ją priglaudė iki paskutinės valandos. Po bažnytinių apeigų buvo palydėta į kapines. Visus dalyvius p. Monchis užprašė į savo namus užkandžiams. Labai gražus artimo meilės pavyzdys visiems.

E. Elseika

Pirmininkė padėkojo visiems už atsilankymą, už aukas, ypatingai šeimininkėms už skaniai pagamintus valgius ir piragus. Dar padainuota linksmų dainelių, po to pietūs baigti pirmininkės atkalbėta malda.

Aguona

Reiškiu širdingą padėką 29-tos kuopos narėms už suteiktą dovaną ir sveikinimus įvertinant mano darbuotę per paskutinius 50 metus. Ačiū!

Julijona Terebežienė

NEW YORK

Brooklyn

Spalio 6 d. 29 kuopos sąjungietės paminėjo kuopos 52 metų sukaktį. Gražus skaičius narių ir svečių susirinko pietums 1:00 val. p.p. Pirm. O. Kubilienė pasveikino visus ir perstatė kleboną Kun. J. Aleksiūną sukalbėti maldą. Vakaro vedėjas Petras Sandanavičius perstatė kalbėtojus ir po visų sveikinimų — Kun. Boreikį, kuris skaitė įdomią paskaitą apie moteris. Narių sunėtos dovanos išleistos laimėjimui pridavė gražaus pelno, kuris leido kuopai aukoti geriems tikslams, ypatingai Balfui.

Pirm. O. Kubilienė su S. Barakauskienė kuopos vardu įteikė labai gražią dovaną ilgametei narei J. Terebežienei, kuri pasiekė 50 metų narystės Moterų Sąjungoje. Per visus tuos metus priklausė prie 29-tos kuopos, kurioje užėmė įvairias vadovybės vietas — pirm., prot. rašt., ir finansų rašt. Buvo ir New York — New Jersey apskrities pirmininkė, o dabar atlieka kuopos korespondentės pareigas. Jubiliatė gražiai pasveikinta ir palinkėta dar toliau sveikai darbuotis.

OHIO

Cleveland

Mot. Sąg. 26-tos kp. susirinkimas įvyko spalio 6 d. Šv. Jurgio parap. salėje.

Pranešta, kad kortavimo vakaras, kuris įvyko rugsėjo 23 d. buvo labai sėkmingas. Svečių buvo daug taip gi ir daugelis vertingų dovanų, kurias padovanojo pačios sąjungietės. Svečiai buvo pavaišinti ir apdovanoti. Daugiausiai pasidarbavo pirm. Vl. Šukys, J. Salasevičienė, Ida Jacobs, T. Pauliukevičienė, B. Williams, M. Jasmanienė ir kitos pagelbėjo. Ypatingą padėką reiškiamo T. Pauliukevičienei, kuri paaugojo dovanas 24 staliukams. Pirmininkė padėkojo visoms už pasidarbavimą ir Grace Young už kitus patarnavimus. Visos narės pareiškė norą surengti antrą pobūvį ponios Pauliukevičienės gražioje rezidencijoje, nes pirmąjį dar vis nepamiršta. Šv. Jurgio parapijai paaukota 40 dol.

Narės nutarė aukoti 10 dol. alto rių papuošimui laike visų didesniųjų švenčių. Finansų rašt. priminė narėms užsimokėti duokles iš anksto nes

šalčiams atėjus sunkiau dalyvauti susirinkimuose.

Užuojaautos

Liūdime netekusios trejų narių. Prieš porą mėnesių mirė Marija Jancauckienė (Jancans). Rugsėjo 24 d. netekom Margaritos Tarutienės. Velionė buvo ypatingai darbšti veikėja, ne tik mūsų kuopoj bet ir parapijos chore per 15 metų, L.R.K. Susiviejimimo 142 kuopoj, Liet. Vyčių senjorų kuopoj. Nesigailėjo nei darbo nei aukų. Su choru vyko į Washingtoną dalyvauti Šiluvos koplyčios šventinime ir aukoj 100 dol., taipgi su choru vyko į Pasaulinę parodą New Yorke. Velionė gimė Marijampolyje, o 1944 m. būdama našlė su dviem dukrom karo prispausta pasiekė Vokietiją, vėliau tremties gyvenimą ir vargus. Po pirmo vyro Noreikienė, tremtyje apsivedė su Zigmantu Taručiu. Dideliame nuliūdime pasiliko vyras, dukros, žentai ir 9 anūkai.

Spalio 13 d. sulaukusi 84 metus mirė Lutvina Misiene, tikrai dievota motina. Buvo narė sekančių draugijų — Amžino Rožančiaus, Gyvojo Rožančiaus, Aušros Vartų Moterų draugijos, Tretininkų ir Maldos Apaštalavimo draugijos, kurią ji suorganizavo 1931 metais ir vadovavo iki mirties. Paliko liūdinčias 3 dukteris — Sesuo Celine, Šv. Pranciškaus vienuolyne Clevelande, Emilia Misiūtė ir K. Brazienė, du sūnus Antaną ir Adolfą, 9 anūkus ir 7 proanūkus. Visų draugijų nariai su ženkleliais garbingai atsisveikino su a.a. Liutvina ir palydėjo į amžino poilsio vietą.

Mūsų mirusiųjų narių šeimoms reiškiamo giliausią užuojautą.

Sveikinimai Redaktorei

Mūsų 26-tos kuopos sąjungietės pastebėjo "Garso" spalio mėn., 1968 m.

laidoj mūsų "Moterų Dirvos" redaktorės ir abelnai didelės veikėjos paveikslą ir gražų istorinį aprašymą nuo mokyklos dienų iki dabar. "Moterų Dirvą" redaguoja jau 13-ti metai.

Sąjungietės gražiomis mintimis pagėidavo, kad ponios Murray būtų sveika ir dar 13 metų redaguotų "Moterų Dievą" ir dar daug įvairių darbų nuveiktų dėl savo tautos. Moterų Sąjungos 26tos kuopos narės sveikina ir linki sveikatos bei visokios laimės darbuotojė. Siunčiame maldas Aukščiausiam, kad užlaikytų sveiką.

Koresp. P. Glu-nė

Redaktorės pastaba: Nuoširdžiai dėkoju 26-tos kuopos narėms už tokį malonų pasveikinimą ir už įvertinimą mano pastangų. Taipgi dėkoju "Garso" Anglų kalbos skyriaus redaktoriui Kun. P.P.Činikui už gražų aprašymą.

D. Murray

TRADICINIAI KŪČIŲ VALGIAI

Plotkelės.

Obuolys (Suvalkijoje dalinamas visos šeimos nariams).

1. Silkės patiekalai:

a. marinuota, b. kepta, c. su svogūnais, morkomis arba grybais.

2. Barščiai su džiovintų grybų aušlėmis.

3. Daržovių mišrainė su alyva (burokėliai, pupelės, rauginti agurkai, kepti svogūnai).

4. Rauginti kopūstai su pupelėmis, keptas svogūnas alyvoje.

5. Žuvies patiekalai.

6. Aguonų pienas su šližikais.

7. Kisieliai:

a. spanguolių, b. avižų.

8. Virti kviečiai su medumi ir lazdynų riešutais.

9. Vaisių kompotas.

10. Medaunykas.

Candles Surrounded By Various Legends

Candles have long had their place in legends and in the observance of the holiday of Christmas.

In Ireland on Christmas Eve a large candle was burned which could be snuffed out only by one named Mary. As the Irish put it: "Who knows, on some Christmas Eve, Jesus and Mary and Joseph may come again, not to Palestine, but to the Holy Isle on the farthermost edge of Europe?"

The first use of *candles* for Christmas is not recorded in the annals of any nation but according to an old legend the "Christ Child Candle" is burned in the window to light His way if He makes an earthly visitation and in atonement for the night of His birth when there was no room for Him.

Children's Task

During the early days of our country, animal fats were relatively scarce. The branches of the bayberry shrub were covered with wax-giving berries and children were given the task of gathering the berries when candles had to be made so that the animal fats could be conserved.

According to tradition, one who burned a bayberry candle on Christmas Eve or Christmas Day would have long life and a happy one.

An old verse reads:

"To learn your luck for the

KALĖDOS

(*mažiesiems*)

Šalti vėjai pučia,
žemė snaigėm rėdos.
Linksmos šiandien Kūčios,
o rytoj Kalėdos.

Prie puošnios eglutės
džiaugiamės be galo.
Mirga mums žvakutės
prie apkrauto stalo.

Su barzda Senelis
dovanėlę gražią
per pusnis be kelio
ant rogučių veža.

Aš Senelį klausiu,
kur jis taip užgaišo?
Ar žaislų gražiausių
turi pilną maišą?

Žaisliukus į lovą,
o dėžes į pečių.
O Kalėdų Seniui —
ačiū, ačiū, ačiū!

Laimutis Švalkus
"Dienų Sūkuriuos"

year they say,
Burn a bayberry dip on
Christmas Day.
If the flame burns bright and
the light shines clear,
Good luck will be yours
throughout the year."

It Happened One Christmas Eve

Antonia M. Wackell

Finally everything was completed and the kitchen floor received its last rinse with the wet mop. The house now in order still retained the savory smells of baking, cooking and roasting — the usual extensive preparations for festivities. Someone thoughtlessly asked, "Isn't there any hor...? and was instantly quelled into silence. Whenever the coarse roots of the horseradish (hor, horror, horrible) were brought in for volunteer grating previous joyous spirits nose-dived. It was remarkable how all willing hands-up to this time-suddenly remembered various unfinished duties that had to be done.

Christmas preparations were to be enjoyed, we always believed, and fondly remembered until one became old. But horseradish! What enjoyment did that offer but streaming, red-rimmed eyes, jagged nails, sliced fingers and isolation to the cold back porch where tears flowed less abundantly in the cold air. For those who have never grated horseradish, let us urge them to do so and enjoy the pleasure. For us it was an undeserved punishment, solitary confinement.

Despite a moderate show of rebellion and shirking ones duty, there were also repentants so that the pungent, burning, stinging pulp was an annual condiment to the turkey, and sausage. A pair of hands always "gave in" because someone in the distant past originated the theory (for subduing active spirits of younger generations), that actions, good and bad — especially the bad ones

— would reveal ones behaviour for the next year, and who, really, wanted to have an assortment of bad qualities reign or dominate ones life for a whole year...

The ceremony of bringing in the ceiling-high, fragrant balsam fir called for recruits while trimming the tree later at night enlisted the skills of all available decorators. Search for a metal container or pail to confine the balsam's trunk comfortably (its circumference was the problem hence any "old" pail would never do) was a recurring problem. Why no one remembered that just about Christmas time the ground would be snow-covered and solidly frozen thereby resisting all attempts of spade, shovel or pickax to get a portion for the pail, was a constant puzzle. Then sand and gravel or sawdust and stones served as ballast. Watered frequently the fir tree retained moisture and custody of its needles whose fragrance permeated throughout the house until New Years day.

When the tree-trimmers, at long last, had used up their energies and talents upon the tree, they stepped aside to scrutinize the total effect with pardonable pride and self-satisfaction. Each year the old, handmade decorations were united in colorful medley with the modern glittering tinsel, fragile colored balls, artificial snow and icicles. The time-worn angel above the glowing light seemed to regard the artistic display with impassive solemnity while the cocrea-

tors viewed the spectacle with pleasure and admiration.

What a picture it would make — was the unending lament. But the old-fashioned camera was not equipped to take indoor scenes and the tree in all its miscellany splendour was an irremovable object, not to be transferred outside. And so the fir tree in its Christmas dress, standing in the corner of the diningroom — shim-

mering, glowing, casting reflected colors, will always remain a memorable image but an unphotographed and undeveloped picture.

"Two more hours and then it will be midnight..." a young one remarked. With the announcement, some members immediately prepared to go to the midnight Mass while those remaining rushed to the attic, closets and elsewhere dragging forth long-

hidden packages only to conceal them anew in Christmas wrappings.

Outside, the snow lay deep upon the ground and still more new snow-petals drifted down to give the dirty, crusty snowbanks a clean white cover let for Christmas morning. Sleigh bells, now and then, proclaimed in musical tones that conditions will be perfect for testing new sleds and pitching snow balls the next day.

Throughout the hustle and bustle of wrapping, tying and writing, we sang and hummed all the Christmas songs and carols we knew in Lithuanian and English, and recalled other Christmas holidays — the tiny candles that were guarded so carefully once they were touched to glow, paper chains, stockings with coins in the toes and coals in heels followed by apples, oranges and nuts; popping corn over the hot lid of the ancient black stove; new mittens, stocking hats and long scarves that seemed to wear forever.

Meantime, the quiet silence of the sky spread itself down to the earth and when the clock struck twelve we began to speak in whispers (wonder why?) as the early hour of Christmas day was born. So absorbed and preoccupied were we in the kitchen that no one had ventured beyond its threshold for a long while until someone remembered that stockings had to be hung. Stepping into the room a sudden piercing cry rang out: "The tree-e-e-el Oh, the tree-e-e-el" Papers, scissors, ribbons, pencils dropped abruptly as all hands with racing hearts dashed into the dining-room to behold a staggering sight...

What had been a beautiful tree, a masterpiece, now looked like a tipsy, glittering, spangled queen with her crown askew. The dazzling fir had

fallen against the table and the angel was resting facedown on a huge bowl of fruit. Too stunned to move, we surveyed the disaster. What could have happened? What made it fall? How could it fall without having made a sound?

Slowly, sadly, carefully, we dismantled the tree as much as we only could. Many colored balls (the prettiest ones!) had shattered, small bulbs did not light up, tinsel was torn and tangled. We found no explanation as to how it happened. Resetting the base into the container (it had had good support) and surrounding it with huge books we managed to bolster it tightly into place.

But now the churchgoers were returning from Mass. One glance at the gloomy, stricken faces told the story in seconds. It was too late to replace the remaining ornaments and salvaged glittering jewels lest a second casualty occur while the household was asleep. Besides, doctoring was necessary — a major branch was found to have broken requiring a wired sling to hold up the injured limb.

Morning revealed it in a gloomy state — no longer stately, no longer bright. Is it difficult to imagine that a once radiant tree having fallen, sustaining an injury, divested of a number of decorations and lights can be a touching and forlorn sight! Adorning it a second time can also be a disturbing and unenviable task since both tree and the trimmers were in various states of traumatic shocks.

Seated around the table during Christmas dinner our eyes often traveled in sympathy to the tree in the corner. It looked deformed with its limp, injured member, its dress in an unmistakable confusion and wonde-

ANCIENT TRADITIONS ARE IMPORTANT PART OF —

Lithuanian Christmas Customs

Jonas Balys

The most eagerly awaited festival of the winter season is Christmas, and although the primary significance of the celebration is Christian, many of its aspects bear a close relation to pre-Christian customs and rites. This is as true of Lithuania as it is of most Christian countries.

The "Kalėda"

The "Kalėda" of the folk songs is a woman who comes from a distant land in a carriage made of gold or iron. She carries a silken whip and travels over high mountains and through deep valleys, bearing unusual gifts for those who await her. The Latvians refer to Christmas as "svetki", which means "the guests". According to the songs, these guests come from Riga in a sled, accompanied by a band of armed retainers. Songs about these guests may also be

found in the southern part of Lithuania, where they are usually associated with treasures and ornaments: pearl tiaras, golden goblets, silver rings. Also figuring in other folk songs is a nine-horned elk, upon whose horns goldsmiths hammer a golden goblet.

"Kalėdų senelis"

Some time ago the Christmas celebrations lasted three days. The first was a great holy day, and all visiting was prohibited. Only "Kalėdų senelis" or "Old Man Christmas", went outdoors, frequently followed by children. On the second day there would be games. Some Lithuanian groups have acting games at Christmas — dialogues between men and girls, accompanied by appropriate descriptive gestures. These dialogues would be

ed if it would survive until the New Year. Even the angel had developed a grimace from its collision with the fruit. When company arrived and saw the tree, their questions, invariably, were "What in the world happened?" or "What's wrong with the tree?" There were no explanations. The tree just fell, and since it was now Christmas day it certainly would not speak itself...

Is it inconceivable that perhaps — just perhaps — the tree, in its holiday dress, to prove it was not irre-

movable, had tried to come into the lively kitchen where songs were being sung, stories and poems narrated. We have been told and legend still tells us that animals, flowers and trees do talk at midnight on Christmas Eve. Our tree, separated from its forest family with none of its kind to converse with, may have longed to be in our merry midst, may have made an attempt to move itself into the kitchen with us, to share and enjoy the merry activities of a family. Impossible? Not at all! Anything can happen on a Christmas Eve.

sung while walking, by two rows of players facing each other. One row would be steadily increased by one player and the other decreased. Other games that might be noted are the aforementioned "bear game" and the "broiling of the woodpecker," a game for young in which they would pair off and were required to kiss each other.

"Kūčios".

"Kūčios" or Christmas Eve, was a very important day. The main course of that day's dinner was "kūčia", a mixture of grain and honey. This course was intended primarily for the souls of dead family members. When the evening star was sighted, the whole family would sit down at the table. All members of each family would try to be together; many of them would travel great distances for this family meal. Hired hands and travelers were also invited to partake.

Today the "kūčia" has largely been replaced by "plotka," which is eaten in memory of the ancient Christian love feasts of "agape". The "plotka" is a piece of thin, white, unleavened bread baked by servants of the Church. It is eaten after a prayer, with each member of the family breaking a piece from the common loaf. The head of the family usually presides over the ritual. It might be noted that many Lithuanian families throughout the world still preserve this custom. Some time ago it was customary for the head of the family to carry the "plotka" three times around the outside of the house. He would then knock on a window and hold conversation with those inside. The following exchange is ty-

pical: "Who goes there?" "The Lord God". "What do you bring?" "Fortunate days".

Within recent memory, bread and salt were placed underneath the table for the spirits; frequently food was left on or underneath the table overnight for the same purpose. During dinner a place at the table that had been occupied by a recently deceased member of the family remained unoccupied and a glass of ale was set there. A special drink was "šermukšnynas", a beverage pressed from rowanberries. Many superstitions were associated with Christmas Eve. It was believed that at midnight, and only for an instant, water turned to wine. Animals were supposed to speak at midnight, too, and it was thought that anyone who intentionally listened to them would be punished by hearing about his own death.

Many purely Catholic religious customs are still associated with Christmas Eve. Hay is placed beneath the table, commemorating the fact the Christ Child was born on hay. If possible, the family attends a midnight mass celebrated in commemoration of the Holy Innocents killed by Herod.

Forecasts

Many prognostications are made on Christmas Eve. Attempts are made to forecast the future — deaths, marriages, harvest prospects, the weather.

Naturally, where these customs still survive, and especially in urban areas, they are mostly of the nature of games and have lost their magical significance.

Lituanus

Report of Supreme I Vice-Pres.

A.L.R.C. FEDERATION CONGRESS ATTRACTS GREAT NUMBERS

The A.L.R.C. Federation Congress was in the Lithuanian Youth center, Chicago, on Oct. 26-27.

The Congress was opened by Mr. Kleiva, President of the Federation.

Presidium was made up of Mr. S. Rauckinas, Rev. P. Barius, O. F. M. and Miss J. Rotsko. In the Secretariate were Mr. V. Samoska, T. Idzelytė, and Mr. J. Svedas.

The Congress was greeted by Bishop V. Brizgys, Gen. Cons. Dr. P. Daužvardis, Mgrs. L. Tulaba from Rome, Italy, P. Gudelevicius - Argentina, J. Matulionis - Canada, also greetings were extended from Rev. P. Dilis of the Lithuanian Reformed Church. There were many other greetings extended wishing the Congress success.

Rev. Garšva raised the question of organizing a Central L.R. Catholic Federation. Discussion followed pro

Pausing briefly during the Federation Congress' banquet are several "Sajunga" representatives with dignitaries and guests. Seated: Honorary Member, MRS. URSULA RASTENIS, SISTER M. EUCHARISTA and SISTER M. HELEN.

Standing: Speaker PROF. J. PIKŪNAS of Detroit; MISS JULIANA ROTSKO; MSGR. L. TULABA of Rome; MRS. DONNA ZILIS, Supr. Sec.; BISHOP V. BRIZGYS; Honorary Member MRS. DONNA KAMM, and MISS ANN IVINS, Fin. Sec. of Chapter 46.

4236 VILINAITIS, EMILIA 20
4417 S. CAMPBELL
CHICAGO, IL 60632

Motery Dirva
7155 S. Hermitage Ave.
Chicago, Ill. 60636
Return requested

and con. There seems to be a need for a Lith. R.C. Central Federation to unite the Lithuanians in the free world. Mr. Kleiva was elected to the office as President, Rev. P. Garšva as Secretary, and the following as Board Members: Mrs. M. Rudis, Rev. Vaišnys, and Mr. S. Rauckinas.

Following the meeting, a banquet was held at the Youth Center. Delegates and guests attended. Prof. Dr. J. Pikūnas from Detroit was guest speak

er. The program featured a string-quartet comprised of P. Matiukas, P. Armonas and M. Motekaitis.

The Congress closed with Holy Mass, October 27th at Holy Cross Church. The Mass was offered by Bishop Brizgys and the Sermon was delivered by Msgr. L. Tulaba from Rome. The "Dainavos" ensemble from Cleveland sang during the Church service.

Juliana Rotsko

THE SUPREME BOARD
AND EDITOR